

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра української філології

**Курсова робота
з української мови
на тему:**

**«МІЛІТИ-ПСЕВДОНІМІЯ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ВИЯВИ В
СУЧАСНІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ»**

студентки групи Сл(укр)03-21
філологічного факультету освітніх технологій
спеціальності 014 Середня освіта,
спеціалізації 014.01 Українська мова і література,
освітньої програми Українська мова і література,
англійська мова, зарубіжна література
Пасічник Марії Олександрівни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Заскалета В. П.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПСЕВДОНІМІЇ У ВІЙСЬКОВОМУ КОНТЕКСТІ		6
1.1. Псевдонімія як мовне явище.....		6
1.2. Класифікація псевдонімів.....		7
1.3. Міліті-псевдонім, його ознаки, причини виникнення та роль у військовому середовищі.....		8
РОЗДІЛ 2. ВИЯВИ МІЛІТІ-ПСЕВДОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ		16
2.1. Загальні зауваги щодо використання міліті псевдонімів захисниками України.....		16
2.2. Вплив обставин на виникнення псевдонімів		17
2.3. Класифікація псевдонімів.....		20
2.3.1. Групи псевдонімів за їхньою будовою.....		21
2.3.2. Групи однослівних псевдонімів за їхньою семантикою.....		21
2.3.3. Групи псевдонімів за належністю твірного слова до апелювативів чи пропріальної лексики...		24
2.3.4. Групи за способом творення.....		24
2.3.5. Групи за статтю найменованого.....		25
2.3.6. Групи за морфологічною належністю твірної бази.....		25
2.3.7. Групи за семантикою твірної основи.....		25
2.3.8. Групи за способом графічної фіксації.....		26
2.3.9. Групи за типом відмінювання.....		26
ВИСНОВКИ		28
РЕЗЮМЕ		29
RESUME		30
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ		31
ДЖЕРЕЛА ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ		33

ВСТУП

У сучасному світі міліті-псевдонімія є актуальною темою, яка розкриває важливі аспекти військової культури та традицій. Феномен військових псевдонімів або, як їх ще називають, антропонімів, став предметом досліджень через його значущість у контексті військової справи, культури та психології. Їх уживають для ідентифікації військовослужбовців і створення спеціального зв'язку у військовій обстановці.

Зазначена проблема є важливою не лише з погляду забезпечення та ідентифікації військових осіб, а й з погляду розуміння динаміки сучасного військового середовища. Ця тема дозволяє розглянути важливі аспекти, пов'язані з психологією військового життя, включаючи індивідуальну та колективну ідентичність, роль самоназв у формуванні командної дисципліни та військової культури.

Псевдоніми, як мовне явище, привернули увагу лінгвістів, таких як, М. М. Торчинський, С. Л. Ковтюх, Л. М. Кравченко, К. В. Олар, О. В. Антонюк, Т. Д. Сніговська, П. П. Чучка, В. В. Німчук та Н. М. Павликівська. Вони досліджували питання, що стосуються мовного статусу, призначення та функцій псевдоніма, структури класу псевдонімів, особливостей процесу псевдонімної номінації і інших аспектів цього явища.

Подальше дослідження з теми вимагає аналізу причин виникнення військових псевдонімів та з'ясування способів їх створення. Такий підхід дозволить розкрити семантичні групи антропонімів та виявити закономірності в їхній структурі та походженні. Поринувши у глибокий аналіз цієї проблеми, ми зможемо розуміти, як вона впливає на військове співтовариство та його функціонування.

Також вивчення міліті-псевдонімів у контексті сучасного світу дає можливість розглядати їхню роль у соціокультурному аспекті. Це допомагає з'ясувати, як вони впливають на структуру військової спільноти, а також на сприйняття громадськістю військових дій та заходів безпеки.

Актуальність дослідження набуває великого значення у зв'язку зі складною ситуацією в Україні, особливо в контексті повномасштабної збройної агресії з боку російської федерації (тут і далі власні назви, пов'язані з державою агресором, писатимемо з малої літери, як робить це переважна частина патріотично налаштованого соціально активного населення нашої держави разом, зокрема й мовознавчими науковими колами). У періоди воєнних дій виникає потреба в захисті особистої інформації, зокрема особистих даних. Одним зі способів захисту особистості стає використання псевдонімів, або кодових імен.

Мета дослідження полягає у вивченні явища міліті-псевдонімії в військовому контексті та розкритті його сутності, причин виникнення, ролі в військовому середовищі та виявленні впливу обставин на виникнення псевдонімів, а також з'ясування семантичних і словотвірних типів мілітіпсевдонімів.

Завдання дослідження:

1. Опрацювати наукову літературу, присвячену поняттю псевдонімії як мовного явища та причинам виникнення міліті-псевдонімів.
2. Схарактеризувати поняття "міліті-псевдонім" та визначити його роль у військовому середовищі.
3. Виявити особливості використання міліті-псевдонімів у сучасних збройних конфліктах.
4. З'ясувати класифікаційні ознаки міліті-псевдонімів та погрупувати їх за цими ознаками.
5. Сформулювати висновки щодо дослідження поняття міліті-псевдонімії у військовому контексті та значення міліті-псевдоніма у сучасно російсько-українській війні.

Об'єкт дослідження: псевдоніми військових російсько-української війни, що почалася 2014 року і триває й досі.

Предмет дослідження: способи творення міліті-псевдонімів військових, їх семантика та причини виникнення і використання військовослужбовцями.

Методи дослідження. У роботі застосовано метод критичного аналізу наукових джерел, метод суцільної вибірки фактичного матеріалу, описовий метод з його прийомами спостереження та метод класифікації (міліті-псевдоніми класифікуватимемо за різними ознаками).

Наукова новизна. У роботі вперше введено до наукового обігу значну частину фактичного матеріалу – псевда військових, що взяли / беруть участь у захисті України під час повномасштабного вторгнення російської федерації, уточнено класифікацію позивних за семантичними та словотвірними ознаками.

Джерела фактичного матеріалу. Джерелами фактичного матеріалу були такі ресурси: офіційна сторінка Державної прикордонної служби, офіційна сторінка Першого каналу, офіційні сайти Національної гвардії України, офіційні сайти Суспільне Суми, Суспільне Черкаси, Суспільне Чернігів; офіційний сайт Hromadske.ua, інформатори з військового середовища, а також їхні родичі.

Структура дослідження. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу та загальних висновків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПСЕВДОНІМІЇ У ВІЙСЬКОВОМУ КОНТЕКСТІ

1.1. Псевдонімія як мовне явище

У цьому розділі ми докладно розглянемо ключові концепції, такі як міліті-псевдонім і розглянемо фактори, що призводять до виникнення псевдонімів.

Перш за все, доцільно дати визначення поняття «псевдонім» як одному з центральних у контексті нашого дослідження. «Псевдонім — це різновид антропоніма, приbrane (вигадане) особове іменування, яке використовують представники окремих соціальних груп у суспільстві (письменники, публіцисти, композитори, актори, художники, співаки, громадсько-політичні діячі, злочинні елементи) поряд із своїм справжнім іменем та прізвищем або замість них з метою конспірації через причини особистісного, політичного та юридичного характеру» (2012, С. 126 – 127).

Чучка доводить, що псевдоніми – не звичайні лексеми. Це, як правило, промовисті іменування, кожне з яких зберігає внутрішню форму, а отже, й первісну мотивацію. Оскільки псевдоніми переважно є самоназвами, то більшість із них одночасно є і власною самооцінкою (2001, С. 83).

У «Словнику української мови» написано, що псевдонім – це приbrane ім'я, прізвище, або авторський знак, яким користується письменник, журналіст, актор і т. ін. замість власного прізвища (11 том, 1977).

У підсумку, псевдонімія є багатогранним явищем, яка відображає різноманітні аспекти людської природи та суспільства. Вона може виконувати функції вираження особистості, захисту приватності, а також створення іміджу. Враховуючи розвиток інтернет-культури та віртуального простору, псевдоніми стають важливим елементом мовної взаємодії та самовираження в сучасному світі.

1.2. Класифікація псевдонімів

Класифікація псевдонімів може слугувати ефективним інструментом для розуміння цього мовного явища та виділення його основних типів і функцій. У цьому дослідженні розглянемо різні аспекти класифікації псевдонімів, щоб визначити їхню роль у сучасному комунікативному просторі.

Відповідно до фактичного матеріалу класифікують:

- за кількістю складників або за будовою (однослівні – однокореневі, двокореневі; двослівні або складені);
- за їхньою семантикою (від птахів, комах, тварин, політичних чи історичних діячів і т.д.);
- за належністю твірного слова до апелювативів чи пропріальної лексики (похідні від власних назв – антропоніми, від імен по батькові, прізвищ, від топонімів – урбанонімів, гідронімів; похідні від загальних назв).
- за способом творення (утворені морфологійними способами (суфіксація та афіксація) та утворені неморфологійними способами (лексико-семантичний та лексико-синтаксичний));
- за статтю найменованого (псевдоніми чоловіків і жінок);
- за морфологією належністю твірної основи (відіменникові і відприкметникові);
- за семантикою твірної основи (прозора та непрозора мотивація);
- за способом графічної фіксації (написані кирилицею, латиницею, всі великі літери, які пишуться в лапках, кириличні літери та цифри);
- за типом відмінювання (I, II відміни м'яких, мішаних та твердих груп, нульова відміна).

Аналіз різних аспектів цього мовного явища відкриває багатогранність та різноманітність псевдонімів у сучасному комунікативному просторі. Класифікація допомагає не лише впорядковувати великий обсяг інформації,

але й висвітлює функціональні різновиди псевдонімів у мовленні. Вона стає ефективним інструментом для розуміння ролі псевдонімів у процесах самовизначення особистості, створення образів, а також взаємодії в інтернет-просторі та громадських дискусіях.

1.3. Міліті-псевдонім, його ознаки, причини виникнення та роль у військовому середовищі

Українські псевдоніми, так само, як і інші альтернативні імена, виявляють свою різноманітність. Дослідники визначають шість ключових характеристик, які вирізняють їх серед інших особових найменувань, а саме:

«1. На відміну від прізвищ, власних особових імен та імен по батькові, які особа отримує від батьків або найближчого оточення, псевдоніми переважно обираються самостійно. Тобто, псевдонім – це самоназва, як правило, індивідуальна і значно рідше – групова або колективна назва.

2. На відміну від прізвищ, особових імен та імен по батькові, які для кожної особи в Україні є офіційними та обов'язковими особистими назвами, закріпленими за індивідом протягом усього його життя, псевдоніми є необов'язковими. Поточне українське законодавство не регламентує процес створення псевдонімів, їх використання або навіть правила написання.

3. Більшість українських псевдонімів є неофіційними іменами, тоді як окремі, які стали загальноновизнаними, успішно вживаються нарівні з офіційними прізвищами відповідних осіб.

4. Псевдоніми на відміну від прізвищ не передаються спадково від покоління до покоління.

5. На відміну від прізвищ, власних особових імен, імен по батькові та інших родових імен, які зазвичай обмежені однією назвою для кожної особи у людини може бути декілька псевдонімів.

б. Практично всі псевдоніми є виразними назвами, які не лише ідентифікують особу, але також вказують на певні характеристики або ознаки цієї особи» (2001, С. 83).

Можемо підсумувати, що лише окремі псевдоніми стають загально визнаними. Вони не спадкові. Крім того, одна й та сама особа може мати кілька псевдонімів. Псевдоніми відображають не лише ідентифікують особу, а й указують на певні характеристики чи ознаки цієї особи. Таким чином, псевдоніми відіграють важливу роль у створенні індивідуальної самоідентифікації та комунікації в суспільстві.

Якщо розглядати визначення міліті-псевдоніма у контексті нашої роботи, то М.М. Торчинський (2008) у своїй монографії «Структура онімного простору української мови» зазначає, що «міліті-псевдоніми – це військові іменування, передусім підпільні клички розвідників» (с. 143).

Тобто можемо сказати, що це особливе ім'я або псевдонім, який використовується учасниками військової сфери для захисту своєї особистої інформації.

Міліті-псевдоніми є альтернативними іменами або кличками, які використовують військові. Ці імена можуть бути дуже різноманітними. Їх можуть обирати самі військові чи їхні колеги, які служать у різних підрозділах Збройних сил України – Сухопутних військах, Повітряних силах, Військово-морських силах, Силах спеціальних операцій, Десантно-штурмових військах, а також силах територіальної оборони. Вони часто не мають офіційного статусу та не фігурують у документах.

Виникнення міліті-псевдонімів, тобто використання військових або бойових псевдонімів може бути зумовлене різними чинниками.

За Павлюк, «мотив – це позамова умова виникнення або вибору пропріатива для певної особи чи об'єкта»; це сукупність причиново-наслідкових відношень, що різною мірою представлені в іменах і є доступними для безпосереднього вивчення (2016, с. 73).

Насамперед виникнення псевдонімів пов'язане з охороною особистої безпеки. Тобто у військових операціях різного роду, включаючи спецоперації та контртерористичні заходи, військові стикаються з ризиками для своєї особистої безпеки, задля чого вони і користуються псевдонімами.

Розкриття справжньої ідентичності може зробити їх мішенями для ворогів. Тому військові та агенти обирають абсолютно вигадані імена, які неможливо пов'язати з їхньою справжньою особистістю. Використовувати вигадані імена особливо важливо в інтернеті, де хакери та інші зловмисники відстежують інформацію та намагаються ідентифікувати конкретних користувачів, наприклад, осціальних мереж.

Міліті-псевдоніми використовують не тільки для персонального захисту, але і для убезпечення інших осіб, які можуть бути пов'язані з військовими, зокрема членів родини, друзів та колег. Збереження конфіденційності допомагає уникнути ризику, що ваша ідентифікація може бути використана проти вас або ваших близьких.

Вибір псевдоніма на честь власних заслуг та героїзму в бойових діях є досить поширеним засобом вираження військової ідентичності та службової ролі. Це може бути способом відзначити власний внесок у військовий конфлікт та підкреслити героїчні досягнення. Існує декілька способів, якими військові можуть виражати це через свій позивний.

Перший з них – вибір міліті-псевдоніма на честь видатного бойового діяча або лідера, який відзначився в історії війни чи військових конфліктах. Цей позивний стає символом вдячності та вияву шани тих, хто віддав своє життя за свободу країни та безпеку свої співвітчизників.

Другий спосіб – пов'язати псевдонім з назвою конкретної битви чи військової операції, у якій військовий взяв участь і виявив героїзм. Це нагадує про важливі події в історії та службі та стає пам'ятним символом цих подій.

Крім того, військові можуть мати псевдоніми, які повторюють назви їхніх нагород чи звань, отриманих за заслуги в бойових діях.

Також однією з причин виникнення псевдонімів є зручність та полегшення військового спілкування. У воєнних операціях і під час навчання військові часто мають справу з великою кількістю осіб, які можуть мати схожі або навіть однакові імена та ранги. Використання псевдонімів допомагає уникнути плутанини та непорозумінь, тим самим спрощуючи процес ідентифікації конкретних осіб.

Як ми знаємо, військові операції можуть бути швидкими та інтенсивними, тому важливо, щоб військові могли швидко та чітко ідентифікувати один одного, особливо під час командних операцій або бойових дій. Саме завдяки використанню міліті-псевдоніма можна спростити процес спілкування, пришвидшити цей процес і, як наслідок, зекономити час на віддання й сприйняття команди.

Планування військових операцій і стратегічних кроків є секретним і надважливим завданням. Розкриття інформації про те, хто відповідає за ці плани, може виявитися небезпечним для національної безпеки. Використання міліті-псевдонімів допомагає приховати ідентичність осіб, відповідальних за планування цих завдань.

Однією зі значущих причин виникнення міліті-псевдоніма є також відданість пам'яті героїв і видатних військових. Псевдоніми, які призначені для вшанування пам'яті таких осіб, допомагають зберегти живими історії служби та жертви, принесені на благо країни. Вони нагадують сучасним військовим про те, на чому ґрунтується їхня військова звитяга і патріотизм, а також, що не лише вони постали на захист своєї держави.

Іноколи виникнення псевдонімів може бути пов'язане з родиною, оскільки вони можуть бути успадковані від батьків або дідів. Ця практика сприяє ще більшому зближенню військових родин і зміцнює зв'язок між поколіннями. Вона дозволяє сім'ям почуватися частиною великої військової спільноти і продовжувати традиції служби.

Можна сказати, що міліті-псевдонімія відображає важливі аспекти військового життя, забезпечуючи спільність, безпеку та індивідуальність в рамках військового співтовариства. Виникнення і використання міліті-псевдонімів є значущим для військових та відображає їхню особисту та професійну ідентичність у військовому контексті.

Також, військове середовище завжди було асоційоване із суворою дисципліною, високим рівнем конфіденційності та необхідністю збереження військових та розвідувальних операцій в таємниці. У цьому контексті використання псевдонімів або позивних стає важливою складовою інфраструктури безпеки та ефективного функціонування військових структур. Псевдоніми виконують різноманітні ролі, що допомагають забезпечити успішність операцій, збереження життів військових осіб та безпеку країни в цілому.

Вони допомагають захистити особисту ідентичність військових, ускладнюють ідентифікацію військових ворогом та зберігають конфіденційність щодо важливих військових операцій і інформації. Псевдоніми також можуть використовувати для створення першого враження в колективі або виконання різних завдань у психологічній війні.

Однією з основних функцій псевдонімів у психологічній війні є створення враження авторитету та надійності. Використання військових псевдонімів, що мають вигляд імені високопоставленого командира чи фахівця, може впливати на сприйняття цільовою аудиторією. Це може призвести до підвищення довіри, до повідомлень, розповсюджуваних від імені людей, що мають такі псевдоніми, і спонукати тих, хто сприймає інформацію, виконувати вказівки, надані з цих джерел, авторами яких є люди з «авторитетними» (*лапкування наше – М. П.*) псевдонімами.

Псевдоніми в психологічній війні можуть бути використані для поширення дезінформації та створення спотвореної картини світу. Тобто інформація, надана за допомогою псевдонімів, може бути змішаною з

правдивими фактами або створювати видимість внутрішніх конфліктів серед ворогів. Це може вплинути на рішення та дії опонентів, розгубити їх та завести у суперечки.

У психологічній війні псевдоніми використовуються для створення образу, впливу на сприйняття та контролю над інформацією. Вони є ефективним інструментом для забезпечення конфіденційності та безпеки операторів психологічної війни, а також для досягнення стратегічних цілей у сучасних конфліктах.

Щоб військові могли підкреслити свій стиль у військовому середовищі та якимось чином розрядити напружену атмосферу, вони створюють позивні, які містять в своєму значенні гумор чи іронію. Наприклад: Майстер Вибухів, Головний кулінар (хоча військовослужбовець майже не вміє готувати).

Н. М. Павликівська (2011) аналізує псевдоніми як багатфункційні конструкції, які виявляють різні співвідношення між їх основними та додатковими функціями, залежно від контексту використання. Наприклад, у сфері військової псевдонімії, внутрішня або езотерична функція відіграє вирішальну роль, тоді як інші види псевдонімів можуть виражати настрій та емоції їх власників або використовуватися для популяризації їх творчих ідей (с. 299).

Однак сьогодні, попри жахливі наслідки війни, постійну небезпеку й реальну загрозу життю, гумор та іронія стали невід'ємною частиною життя військових. Цей аспект військової культури має декілька важливих нюансів, що варто враховувати:

По-перше, гумор та іронія допомагають військовим виразити свою індивідуальність та творчість. Вибір комічного позивного може стати виявом їхнього індивідуального почуття гумору, стилю та унікальності. Військова служба, безумовно, вимагає дисципліни та серйозності, але гумор може допомогти зняти стрес, налаштувати бійців на оптимізм, отже є важливим

складником психічного здоров'я військовослужбовців, запорукою успіху в бойових операціях.

По-друге, гумор та іронія сприяють зближенню військовослужбовців та підтримують позитивну атмосферу в військовому колективі. Гумор є сильним засобом для розваги, а також для створення більш дружного та відкритого оточення. Він об'єднує військових та робить взаємодію більш невимушеною.

По-третє, гумористичні та іронійні позивні можуть відображати інші аспекти особистості військових. Це насамперед захоплення, уподобання, ставлення до військової служби. Це дозволяє військовим презентувати себе більш повноцінно та індивідуально.

Отже, гумор та іронія у військовому середовищі, утілені в міліті-псевдонімах, мають важливе значення для військових: вони допомагають вияскравити їхню особистість, зблизити команду та забезпечити релаксацію в напруженому житті військових, особливо в умовах війни, створюючи позитивне та дружнє військово середовище для кожного окремого бійця.

Теоретичні аспекти псевдонімії у військовому контексті надають глибоке розуміння поняття міліті-псевдонім та причин, які лежать в його основі.

У цьому розділі ми розглянули поняття міліті-псевдонім та проаналізували причини, що призвели до його виникнення. З'ясували, що міліті-псевдоніми виникають як засіб ідентифікації та захисту особистої інформації в умовах воєнних конфліктів. Вони стають частиною військової культури та важливим інструментом для комунікації поміж військового персоналу.

Роль псевдонімів у військовому середовищі полягає в їхній здатності забезпечувати анонімність та захист особистої інформації військових працівників. Вони допомагають убезпечувати від викриття ворогом планів проведення військових операцій, особливо в умовах гібридної війни та інформаційної вразливості.

Отже, міліті-псевдоніми, виникаючи у військовому середовищі особливо в умовах воєнних дій, часто мають суперечливі ознаки: з одного боку, вони індивідуалізують військовослужбовців, нерідко указуючи на певну їхню особливість характеру, походження, роду заняття чи професії тощо, а з другого – дозволяють приховати такі індивідуальні особливості, які допомогли б ворогу розсекретити інформацію про конкретну особу, ідентифікувати її родинне та професійне оточення.

Як бачимо, ця інформація дає фундаментальне уявлення про роль і значення псевдонімів у військовому контексті, а також визначає їхню роль у забезпеченні безпеки й ефективності військових операцій.

РОЗДІЛ 2. ВИЯВИ МІЛІТІ-ПСЕВДОНІМІЇ В СУЧАСНІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ

2.1. Загальні зауваги щодо використання міліті-псевдонімів захисниками України

У цьому підрозділі проаналізуємо використання міліті-псевдонімів у сучасному збройному конфлікті.

Уживання міліті-псевдонімів під час збройного конфлікту росії проти України є звичайною практикою в середовищі військових, зокрема й тих, що воюють на боці України. Нам достеменно не відомо, чи мають псевда абсолютно всі захисники України, оскільки значна частина інформації, пов'язана із захистом держави, є засекреченою, проте метод суцільної вибірки з відкритих джерел – засобів масової інформації, соціальних мереж, стримів реальних бойових дій дав змогу зафіксувати понад 500 таких псевд учасників оборони України, переважно рядових та молодшого командного складу. Псевда вищого командного складу оприлюднюються дуже рідко, переважно тоді, коли вони вже втратили свою актуальність, наприклад тоді, коли планована операція закінчилася успіхом, а її керівник отримав / вибрав нове псевдо.

Ці несправжні імена має, очевидно, більшість захисників нашої країни, що обстоюють її державний суверенітет від збройного посягання ворога – військовослужбовців на найманців російської федерації, особливо тих із захисників, хто робить це зі зброєю в руках чи входить до найвищого командного складу ЗСУ, що планує воєнні операції й керує ними. На початку воєнних дій рф проти України, так званої гібридної війни, тобто у 2014 році, коли росія захопила й анексувала Автономну Республіку Крим, приховано увела свої війська на частину східних територій України на захист незалежності нашої Батьківщини стали багато добровольців, тому що події

розгорталися настільки стрімко, що державна машина не встигала оперативно на них реагувати.

Ці люди нерідко приховували свою участь у т. зв. АТО передусім від рідних, щоб убезпечити останніх від переживань, або ж і від своїх земляків, особливо тоді, коли самі добровольці були родом з Луганської чи Донецької областей, щоб не піддати небезпеці своїх близьких і рідних, що на той час перебували чи й досі перебувають на окупованих росією територіях. Це приховування виявляється не тільки в наявності псевдо в добровольців, а й у використанні ними засобів маскування обличчя.

Варто зауважити, що особливістю цієї війни є участь в захисті суверенітету України військовослужбовиць, що стало наслідком виборювання жінками свого права на рівність із чоловіками, зокрема й права на оборону Вітчизни. Отже, міліті-псевдонімія поповнюється й за рахунок позивних військовослужбовців жіночої статі, що позначилося на граматичній характеристиці військових псевдонімів.

Міліті-псевдоніми для військових лідерів, лідерів військових операцій, полководців або командирів використовують для забезпечення конфіденційності та безпеки під час комунікацій та планування операцій.

2.2. Вплив обставин на виникнення псевдонімів

У цьому підрозділі розглянемо вплив обставин на виникнення міліті-псевдонімів.

Використання міліті-псевдонімів відображає складний характер взаємозв'язків між індивідуумами та суспільством. Ці псевдоніми часто виникають під впливом різноманітних обставин, що включають політичні, культурні, соціальні або особисті мотиви. Зміни в політичній обстановці, культурній сфері, конфліктні ситуації або навіть особисті переживання можуть стати причиною для використання псевдонімів у військових чи конфліктних ситуаціях.

Використання псевдонімів у військових операціях насамперед допомагає утаємничити відомості про особистість військових осіб від потенційних противників чи шпигунів. Такі псевдоніми, як *Жук*, *Рись пішов від прізвища Рисинський*, *Коса*, *Шеф*, *Лисий*, *Бандура*, *Світляк*, *Безвухий*, *Коцюба*, *Агроном*, *Граніт*, *Зіберт*, *Отаман*, *Лейкопластир* (мотивація цього псевдоніма пов'язана з тим, що військовий дуже часто мав якісь незначні поранення в дитинстві), *Климар*, *Безбожний*, *Сократ*, *Джимі*, *Фермер* були створені задля того, щоб зберегти справжню ідентичність в секреті і ускладнити спроби ворожої розвідки та зменшити ризики для військовослужбовців.

Багато псевдонімів створюються задля того, щоб уникнути переслідування в майбутньому. В умовах збройного конфлікту ворог, дізнавшись реальні імена, адреси чи інші персональні дані військових, може спробувати використати цю інформацію для того, щоб знайти певних військовослужбовців, затримати, взяти в полон, і чи не найгірше вбити, якщо ця людина володіла якоюсь надзвичайно таємною інформацією.

Іноді ворожі сили також можуть намагатися піти на шлях переслідування родини військових осіб, щоб тиснути на її членів, залякати або вживати репресійні заходи з метою впливу на самого військового. Тому деякі псевдоніми утворювалися лише тому, щоб ворог не мав змоги переслідувати захисника та членів його родини. З метою дезорієнтації ворогів військовим дають позивні, що аж ніяк не допомагають, а навпаки, унеможливають справжню ідентифікацію особи: *Вовк* (дівчина, тобто ворог не може собі і подумати, що за цим псевдонімом може маскуватися жінка).

Деякі військові лідери або командири можуть використовувати міліті-псевдоніми для створення сильного військово начальницького образу чи для вираження певних якостей, які вони хочуть асоціювати зі своєю особистістю у військовому середовищі: *Алмаз*, *Данте*, *ГолМакс* (мотивація цього

псевдоніму полягає в складанні двох слів: головний та імені військовослужбовця Максим), *Еней*, *Санта*, *Фартовий*.

Щодо впливу обставин на виникнення псевдонімів можу відмітити ще одне моє спостереження, на початку повномасштабного вторгнення у моїй місцевості село Васьковичі мешкали військовослужбовці і один з них мав псевдонім Хатаб, що, як він говорив, особисто для нього має значення мужність, впертість та незламність і людям демонстрував, який він чудовий воїн, то можна подумати, що це дійсно відважна людина. Але при перших складнощах і виїзду на позиції чоловік утік з бригади та виїхав у невідомому напрямку. Тому не завжди вибір військово псевдоніма, що вказував би на мужність, безстрашність його власника, відповідає тисам характеру цього власника.

Коли військовослужбовці збираються їхати на позиції і можуть припускати, що якщо у ворогів буде якась інформація про їхні секретні імена (до прикладу цю інформацію можуть накопичувати люди, які працюють на ворога під прикриттям), то деякі вигадують собі псевдоніми лише на один раз, тобто у разі взяття їх у полон псевдонім не буде збігатися з тим, який у них може бути вже наявний.

У ході дослідження з'ясувалося, що деякі військовослужбовці, мають псевдоніми, які створювалися за таких обставинах: *Гонець* (хлопець, якого часто посилають з терміновим дорученням), до виїзду на позиції мав псевдонім *Пушка* (цей псевдонім мотивувався тим, що у військовослужбовця запальний характер). *Шеврон* (мав у своїй колекції багато шевронів, тому вирішив, що це буде найбільш доречний позивний на один раз), до виїзду мав позивний *Прикарпатець* (до початку війни проживав біля Карпат). *Сивий* (чоловік з початку повномасштабного вторгнення повністю посивів), до виходу на позиції мав псевдонім *Бойовий* (той, який готовий боротися до останнього). *Біляк* (з дитинства має захворювання вітіліго- це хвороба при якій порушується пігментація шкіри). *Страус* (хлопець має довгу шию і

побратими запропонували взяти йому цей псевдонім). *Коротун* (у чоловіка з народження права нога коротша і тому він кульгає на неї, а також сам невеликого зросту, даний псевдонім запропонував військовому взяти його вітчим, але переймався чи це морально не зачепить хлопця і не на несе йому травму, на що хлопець відреагував максимально позитивно і вже майже два роки носить цей позивний). *Джек* (військовослужбовець протягом усього свого життя любить їсти цукерки, які мають назву «Джек», тому коли постало запитання, яким буде його псевдонім, то довго не задумувався, взявши за друге ім'я назву цукерки). *Майдановець* (цей псевдонім має неабияке значення, який утворився ще з початку війни в Україні на Майдані у 2014 році. Хлопець спочатку був на Майдані, а потім пішов на захист своєї Батьківщини і так, як його шлях починався саме з Майдану, то взяв собі даний псевдонім).

Використання псевдонімів у військових силах може мати великий культурний та традиційний контекст, який може бути вкорінений у військовій культурі та спадщині. У деяких військових традиціях використання псевдонімів може бути способом збереження спадщини та зв'язку з минулим: *Малюта* (хлопець взяв собі псевдонім дідуся, який приймав участь у військових діях 1917-1920 років та загинув на полі бою), *Соколов* (хлопець також вирішив взяти псевдонім свого батька, який багато років присвятив військовій справі).

Отже, використання псевдонімів може відобразити бажання захисту, самовираження та пристосування до різноманітних життєвих ситуацій, надаючи людям свободу вибору, як вони хочуть представляти себе у світі.

2.3. Класифікація псевдонімів

Військові псевдоніми, які ми зафіксували, досить різноманітні, проте їх можна поділити на певні групи за такими ознаками: за будовою, за семантикою (однослівні), за належністю твірного слова до власних чи загальних назв, за статтю військового, за морфологією належністю твірної

бази, за способом творення, за різновидом мотивації, способом графічної фіксації, особливостями відмінювання тощо.

2.3.1. Групи псевдонімів за їхньою будовою

Групи псевдонімів за їхньою будовою поділяються на однокореневі, двокореневі (ті, які складаються з двох або більше коренів) та двослівні (тобто ті, які мають у своєму складі два слова чи складені).

Однокореневі: *Блок, Бора, Ваню, Шон, Монах, Риж, Річ, Свят, Студент, Шон, Юла.*

Двокореневі: *Порвимагньюпацан.*

Двослівні або складені: *Жовта Пляма, Да Вінчі, Діма Рижий, Оля Руда, Богдан Польовий* (мотивація частини псевдоніма Польовий полягає у тому, що військовослужбовець значну частину свого життя прожив у будинку, який стояв майже посеред поля), *Залізний Брухт* (мотивація цього міліті-псевдоніма полягає в тому, що людина займалася здачею металобрухту), *Малий Вікінг, Великий Цар.*

2.3.2. Групи однослівних псевдонімів за їхньою семантикою

Як зазначено в «Словнику лінгвістичних термінів» Д. І. Ганича та І. С. Олійника (1985), «семантична група – це підгрупа слів у межах однієї частини мови, які об'єднані спільністю значень» (с. 55).

За семантикою псевдоніми можна поділити на такі групи:

1. Прізвища відомих історичних осіб: *Беркут, Виговський, Лютий* (від відомого холодноярського бійця І. Лютого-Лютенка), *Мазена, Могила, Франко, Шевченко*, зокрема й закордонних: *Ескобар*.
2. Міфоніми: *Бабай, Змій-Горинич*.
3. Назви професій чи роду заняття: *Агроном, Археолог, Артист, Бармен, , Водій – Камаз* (транспорт, на якому їздив військовослужбовець),

Механік, Мисливець, Монах, Моряк, Паламар, Поет, Професор, Секретар, Ректор, Фермер, Шеф, Фізрук.

4. Назви явищ природи, стихій: *Буря, Вітер, Грім, Гроза, Ливень, Тайфун* (людина, яка швидко рухається та робить свої справи), *Торнадо, Хмара.*

5. Назв дерев: *Береза, Дуб, Горіх* (також може виражати міцність у своїй професії), *Клен, Ліпа, Слива.*

6. Назви особистих уподобань та хобі: *Арт-бариста* – військовий полюбляє малювати щось цікаве на каві; *Ветеринар* – у дитинстві врятував котика від смерті, полюбляє тварин та допомагати їм; *Співак* – може гарно співати, але не займається цим професійно; *Спортсмен* – займається щоденно спортом, *Психолог* – військовослужбовець, який любить читати літературу, пов'язану з психологією; *Танцюрист* – з дитинства має запал до танців; *Художник* – любить малювати для себе.

7. Назви видів птахів: *Ворона, Горобець, Дятел* (також може бути в значенні дратівливий або нав'язливий), *Лебідь, Синиця, Сич, Сорока, Чижик* (маленький, швидкий, сміливий), *Яструб*, разом із гіперонімом – *Пташка.*

8. Антропоніми, пов'язані з релігійною тематикою: *Апостол, Біблія* (людина вірить у Бога та добре знає Біблію), *Бог* (командир), *Кадило* (пішло від того, що військовослужбовець використовував велику кількість парфуму, а деякі побратими не могли перенести його їдкий запах), *Святий, Кадило.*

9. Назви тварин: *Борсук, Ведмідь, Вовк, Лев, Миша, Рись, Тигр.*

10. Назви кущів: *Бузок* (дівчина), *Калина, Ліщина.*

11. Назви комах: *Оса* (дівчина), *Комар* (військовослужбовець, який вночі дуже голосно хропе і заважає всім спати), *Сонечко* (військовослужбовиця асоціює себе з однойменною комахою), *Метелик, Павук.*

12. Назви знаків зодіаку: *Скорпіон, Лев, Овен, Стрілець* (також мотивують цей міліті-псевдонім, як людина, яка добре вміє стріляти), *Діва* (дівчина).
13. Назви морських тварин: *Черепаха* (дуже повільна людина), *Морж* (полюбляє купатися в холодній, майже льодяній воді).
14. Назви плазунів: *Змія* (хитра та підступна людина), *Кобра*.
15. Назви національностей: *Бурят, Грек* (військовослужбовець схожий на грека), *Німець, Поляк, Українець, Француз*.
16. Назви, пов'язані з рисами характеру: *Золотий, Кініш, Псих, Яра*.
17. Власні імена людей: слов'янські – *Сава, Серго (SERGO)*, та неслов'янські – *Джордан, Лейла, Оскар*.
18. Назви, що вказують на зовнішність: *Кучерявий, Тяж*.
19. Назви частин людського тіла: *Зуб, Голова*.
20. Назви речовин: *Мазут*.
21. Назви, що вказують на спорідненість чи свояцтво: *Дядя, Батя, Папа, Папуля, Братик, Братішка, Тата, Тато*.
22. Найменування військовослужбовців, які пішли від їжі, напоїв: *Вінчик* (вино), *Морква, Кіндер* (шоколадне яйце), *Лапа* (псевдонім пішов від лапи курки), *Редиска, Фанта, Фарш*.
23. Назви зброї, зокрема застарілої: *Шабля*.
24. Назва предмета праці: *Шило*.
25. Найменування, які пішли від марки автомобіля: *Ауді, Жига* (пішло від марки машини Жигуль), *Ланос, Форд*.
26. Найменування, які стосуються віку. Найстарші – *Дід, Дед, Дідуган, Старий, Старик, Старець*, а наймолодші – *Малюк, Малий, Малиш*.
27. Найменування, які пішли від зображень на татуюваннях військовослужбовців: *Змієносець, Лотос, Планета, Потяг, Роза* (дівчина).

2.3.3. Групи псевдонімів за належністю твірного слова до апелятивів чи пропріальної лексики.

Зрозуміло, що за належністю твірного слова до апелятивів чи пропріальної лексики є дві групи псевдонімів:

1) похідні від власних назв, які в свою чергу поділяються на ті, які походять від антропонімів та від топонімів:

а) Похідні від антропонімів в свою чергу поділяються на:

- від власних імен: *Антон, Дмитро, Михайло, Семен, Сергій, Сидор, Федор.*

- від імен по батькові: *Дмитрович, Кузьміч, Іванович, Петрович, Саніч.*

- від прізвищ: *Григорчук, Ковальчук, Пташник, Петров, Симонов, Шевченко.*

б) Похідні від топонімів поділяються на такі під групи, як ті, які утворилися:

- від урбанонімів: *Джанкой, Жмеринка, Мезин (село), Полтава, Струс (від села Струсів), Улан-Уде (військовослужбовець народився в столиці республіки бурятії російської федерації).*

- від гідронімів: *Дунай, Дніпро, Случ.*

2) У другій групі ми зафіксували псевдоніми, які походять від загальних назв: *Жовтень, Ручка, Шабля, Шило.*

2.3.4. Групи за способом творення

За способом творення з обстежених позивних виділяємо ті, які утворені морфологійними способами, тобто це:

Суфіксація: *Ведмідь – Ведмежатко, Місяць – Місячник, Кіт – Котик (дівчина).*

Безафіксний спосіб: *Денис – Ден, Гаврилюк – Гаврік, Жигуль – Жига, Зінчук – Зіня, Кузьменко – Кузя, Максиміліан – Макс, Маліновський – Малина, Мирослав – Мир, Мостицький – Мост, Орлов – Орел, Панасюк – Панас,*

Святозар – *Свят*, Станіслав – *Стас*, Рисинський – *Рись*, Шинкар – *Шин*, Юхимчук – *Юхим*.

Та позивні, які утворені неморфологійними способами:

Лексико-семантичний: *Вовк, Волк, Лебідь, Жовтень, Ручка, Жмеринка*.

Лексико-синтаксичний: *Порвиматнюпацан*.

2.3.5. Групи за статтю найменованого

Усі проаналізовані псевдоніми за статтю найменованого поділяються на дві великі групи:

Псевдоніми чоловіків: *Джус, Дусік, Кум, Марко, Стем* (оператор БПЛА), *Черкес, Філя, Фурсік, Ярий*.

Псевдоніми жінок: *Арта* (Анжеліка), *Валькірія, Бджілка, Лейла, Тата* (Татяна).

2.3.6. Групи за морфологією належністю твірної бази

За морфологією належністю твірної основи усі зафіксовані псевда можна поділити на ті, що утворилися від іменників та ті, що утворилися від прикметників.

Відіменникові: *Борець, Знавець, Пасічник, Лікар, Співець, Ткач*.

Відприкметникові: *Активний, Балакучий, Галасливий, Лінивий, Меркантильний, Смішний, Спритний, Шизоїдний* (людина, яка замкнута від навколишнього світу, відсторонена).

2.3.7. Групи за семантикою твірної основи псевдоніми бувають з прозорою та непрозорою мотивацією

Частина з виявлених нами псевдонімів має прозору мотивацію, тобто ті, яких значення ми можемо пояснити.

Наприклад: *Байдужий, Безвідповідальний, Галасливий, Лінивий, Меркантильний, Смішний, Тонкий, Кирпатий, Русявий, Чорнявий*.

Та ті псевдоніми, які затемнені, тобто мають непрозору мотивацію.

Наприклад: *Блок, Богун, Зенон, Ескобар, Мамай, Нату, Рей, Храї*.

Про деякі з них ми просто здогадуємося, але точно невідомо яка саме мотивація.

2.3.8. Групи за способом графічної фіксації

Псевда військових по-різному фіксуються на письмі. Більшість із них пишеться кирилицею (*Ануш, Атеншин, Блок, Ваню, Єті, Квадрат, Панай*), але деякі пишуться латиницею (*Dad, Bumblebee, Sergo*).

Виявлені псевдоніми, які пишуться всі з великими літерами (*SERGO, MAKS*), у ході дослідження були виявлені псевдоніми, які пишуться в лапках: («*Шевченко*»), а також без лапок: (*Арес, Бобер, Вогник, Капуста, Штурм*).

Є псевда, які мають кириличні літери та цифри: *Небезпечний-33* (військовослужбовцю тридцять три роки), *Малік-09* (мотивація цифри дев'ять полягає в тому, що військовий народився дев'ятого місяця).

2.3.9 Групи за типом відмінювання

За типом відмінювання псевдоніми поділяються на тверду, м'яку та мішану групу, в свою чергу вони поділяються на I та II відміну.

I відміна тверда група: *Арта, Лейла, Тата*.

II відміна м'яка група: *Борець, Знавець, Лікар*.

II відміна тверда група: *Пасічник*.

II відміна мішана група: *Ткач*.

За зразком нульової відміни відмінюються позивні типу: *Барні, Да Вінчі, Джелі, Єті, Зомбі*.

Відхилення у II відміні виявляють псевдоніми на зразок *Кініш* тому, що загальна назва у родовому відмінку матиме закінчення -у, натомість позивний має закінчення -а, оскільки це назва особи.

Враховуючи різноманітність класифікаційних підходів, можна стверджувати, що псевдонімія є важливим елементом мовної практики, що

відображає культурні, соціальні та індивідуальні аспекти сучасного суспільства.

У цьому розділі досліджено використання міліті-псевдонімів захисниками України в контексті сучасної російсько-української війни. Описано загальні аспекти використання псевдонімів та їх класифікацію за різними групами.

Зауважено, що виникнення псевдонімів визначається впливом обставин, що виникають у воєнний час, таких як необхідність убезпечення особистості, збереження конфіденційності та підвищення ефективності воєнних операцій. Міліті-псевдоніми стають ефективним інструментом комунікації для воїнів, дозволяючи їм залишати анонімність та зберігати ідентичність.

Отже, можемо сказати, що використання міліті-псевдонімів безпосередніми учасниками російсько-української війни є не лише результатом безпосередньої необхідності, а й важливим елементом боротьби.

ВИСНОВОК

У ході курсової роботи проаналізовано тему: «Міліті-псевдонімія: причини виникнення та вияви в сучасній російсько-українській війні».

У першому розділі курсової роботи проведено теоретичний аналіз поняття псевдоніма як мовного явища, міліті-псевдоніма, його ознак та причин, які ведуть військових до вибору того чи іншого позивного, а також визначено роль, яку вони відіграють у формуванні військового колективу та їх вплив на військову культуру.

Поняття міліті-псевдонім є важливою складовою військової психології та безпеки, оскільки дозволяє військовослужбовцям захищати свою особу та конфіденційні дані під час військових операцій.

У другому розділі курсової роботи розглянуто вияви та вплив міліті-псевдонімії в сучасній російсько-українській війні. З'ясували додаткові причини, які впливають на появу конкретних позивних. Дослідження відображає різні ситуації використання псевдонімів у сучасному військовому контексті, включаючи їхню роль у розвідувальних операціях та в конфліктних ситуаціях. Також, у цьому розділі було уточнено класифікацію псевдонімів за різними групами їх створення, що дозволить нам краще у майбутньому зрозуміти різноманітність та природу цих ідентифікаторів у військовому контексті. Опрацювавши наукову літературу ми схарактеризували поняття «міліті-псевдонім», визначити його роль у військовому середовищі, виявили особливості використання міліті-псевдонімів у сучасних збройних конфліктах, з'ясували класифікаційні ознаки міліті-псевдонімів та погрупували їх за цими ознаками.

У подальшому дослідженні цієї теми доцільно продовжити уточнення класифікації псевдонімів та їхнього впливу на психологічний стан військовослужбовців.

РЕЗЮМЕ

В умовах війни в Україні спостерігається масове використання міліті-псевдонімів у різних аспектах військових дій, включаючи участь у збройних конфліктах та розвідувальних операціях. Вплив обставин на виникнення псевдонімів виявляється в умовах воєнного або ризикованого середовища, де захист особистості стає критичним аспектом виживання.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, резюме. Обсяг роботи складає 27 сторінок. У списку використаної літератури 19 джерел.

У першому розділі було розглянуто теоретичні поняття псевдонімії як мовного явища, міліті-псевдонімів, класифікацію міліті-псевдонімів та проаналізовано ознаки та причини їх виникнення, роль у військовому середовищі.

У другому розділі було проаналізовано вияви та вплив міліті-псевдонімії в сучасній російсько-українській війні, уточнено їх класифікацію псевдонімів за різними групами.

Ключові слова: псевдонімія, міліті-псевдонім, псевдонім, військовослужбовець, військовий, війна, військові дії, збройний конфлікт, позивний.

RESUME

In the context of the war in Ukraine, there is a massive use of military pseudonyms in various aspects of military operations, including participation in armed conflicts and intelligence operations. The influence of circumstances on the emergence of pseudonyms is manifested in a military or risky environment, where the protection of the individual becomes a critical aspect of survival.

The course work consists of an introduction, two chapters, conclusions, and a summary. The volume of the work is 27 pages. The list of references includes 19 sources.

The first part: examined the theoretical concepts of pseudonymity as a linguistic phenomenon, military pseudonyms, classification of military pseudonyms, and analysed the signs and causes of their emergence, as well as their role in the military environment.

The second part: analyses the manifestations and impact of military pseudonyms in the current Russian-Ukrainian war, and clarifies their classification into different groups.

Keywords: pseudonymity, military pseudonym, alias, military personnel, military, war, military operations, armed conflict, call sign.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Антонюк, О. В. (2014). Прізвиська, утворені морфологічним способом (на матеріалі антропонімії Донецької області). *Вісник Донецького національного університету. Серія Б. Гуманітарні науки. Донецьк : ДонН, 1-2, 15-19.*
- Вербич, С. О. (2010). Українська ономастика: перспективи розвитку. *Українська мова, 3, 73-80.*
- Ганич, І. Д., Олійник, І. С. (1985). *Словник лінгвістичних термінів.* Київ: Вища школа.
- Ковтюх, С. Л. (2022). Особливості відмінювання та правопису мілітіпсевдонімів у сучасній українській мові. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Кропивницький, 175, 155–161.*
- Кравченко, Л. М. (2016). *Мотиви номінацій позивних українських бійців – учасників бойових дій російсько-українського конфлікту на сході України.*
http://www.pan-ol.lublin.pl/wydawnictwa/TZwiaz11/10_Kravczenko.pdf
- Осніговська, Т. Д., Слободенюк Ю. Г. (2017). *Позивні українських військовиків у зоні АТО: принципи, мотиви та способи номінації.*
- Олар, К. В. (2022). Український міліті-псевдонімкон: словотвірний аспект. *International Scientific Journal Logos online. Philology.*
- Павликівська, Н. М. (2009). Специфіка псевдоніма як особливого різновиду антропоніма. *Дослідження з лексикології і граматики української. — Дніпропетровськ: Пороги, 8, 144–151.*
- Павликівська, Н. М. (2011). Система і структура псевдонімів ОУН та УПА. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови, 7, 274–279.*

- Павликівська, Н. М., Прокопчук Л. В. Псевдоніми в антропонімії системі української мови.
<http://baltijapublishing.lv/omp/ndex.php/bp/catalog/view/36/663/1379-1>
- Павликівська, Н. М. (2012). *Апелятиви-історизми у псевдонімії ОУН та УПА*, 5, 126–132.
- Павликівська, Н. М. (2012). Українські псевдоніми як об'єкт ономастичних досліджень. *Вісник Запорізького національного університету. Серія «Філологічні науки»*, 1, 339–342.
- Павликівська, Н. М. (2019). Псевдонімія як антропонімне явище. *Філологічний дискурс*, 9, 214-221.
- Павлюк, В. А. (2016). *Становлення неофіційного антропонімікону Вінниччини*. Вінниця.
- Підкуймуха, Л. М. (2016). Позивні учасників антитерористичної операції на Донбасі: спроба аналізу. *Мова: класичне – модерне – постмодерне: збірник наукових праць*, 2, 135–144.
- Словник української мови. (1977). *в 11 т. І. К. Білодід (Ред.)*. Наукова думка, Т. 8.
- Торчинський, М. М. (2008). *Структура онімного простору української мови*. монографія – Хмельницький: Авіст.
- Чучка, П. П. (2001). Українські псевдоніми: статус, структура і функції. *Наукові записки Кіровоградського держ. педуніверситету ім. В. Винниченка. Серія: філол. науки (мовознавство)*, 37, 82–83.
- Яцків, Р. (2014). Псевдоніми учасників національно-визвольних змагань – позивні військовослужбовців Збройних сил України: семантичні паралелі. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*, 99–106.

ДЖЕРЕЛА ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

- офіційна сторінка Державної прикордонної служби;
- офіційна сторінка Першого каналу;
- офіційні сайти Національної гвардії України;
- офіційні сайти Суспільне Суми, Суспільне Черкаси, Суспільне Чернігів;
- офіційний сайт Hromadske.ua;
- інформатори з військового середовища, а також їхні родичі.